

Pierre Dornonville

de la Cour's Slægt

Meddelelse fra Foreningens Bestyrelse

JUNI 1943

MEDDELELSE NR. 25

Generalforsamling

Som tidligere meddelt har Bestyrelsen indkaldt Slægtsforeningens Medlemmer til ordinær Generalforsamling, som afholdes **Onsdag den 30. Juni d. A. Kl. 20** i »Slotsgaarden«, Pileallé 14 (Frederiksberg Have), med følgende

DAGSORDEN:

1. Bestyrelsens Beretning.
2. Fremlæggelse af Regnskabet for 1942.
3. Valg af Bestyrelsesmedlemmer. — Efter Tur afgaar Dr. phil. Vilh. la Cour, Ingeniør P. E. de la Cour, Frk. Ada D. de la Cour og Ingeniør K. A. la Cour.
4. Valg af Suppleant til Bestyrelsen. — Efter Tur afgaar Direktør O. A. la Cour.
5. Valg af Revisor. — Efter Tur afgaar Kontorchef J. G. la Cour.
6. Forslag som vedtaget paa sidste Aars Generalforsamling om Ændringer af Foreningens Vedtægter med Henblik paa at tilvejebringe Hjemmel for Anbringelse af en Del af Slægtsfondets Midler ved Erhvervelse af fast Ejendom og for Oprettelse af et Slægtshjem. Bestyrelsens Forslag findes gengivet i Meddelelsen (Nr. 24), som udsendtes i Fjor.
7. Eventuelt.

Efter Generalforsamlingen afholdes der fælles Kaffeboard.

P. B. V.

Jacob la Cour,
Sekretær i Slægtsforeningen.

Fra Slægtens Virkefelt

Landsdommer A. Dornonville de la Cour fylder 60.

I Anledning af, at Landsdommer i Viborg *Albert Philip Blicher Dornonville de la Cour* (Slægten la Cour: D8) den 15. August 1942 fyldte 60, bragte „Viborg Venstreblad“ den 12. Aug. flg. „Fødselsdagsamtale“ med Landsdommeren, i hvilken hans vidtspændende og fortjenstfulde Gerning afspejledes:

I 21 Aar har Landsdommer la Cour, der er født paa Falster, hvor hans Far var Forstander paa Næsgaard Agerbrugsskole, nu haft sin Gerning her i Viborg som Dommer ved Vestre Landsret — en Gerning han har røgtet med Dygtighed og Flid. Men desuden, thi Landsdommer la Cour hører til de Mennesker, hvis Initiativ og Arbejdskraft synes næsten ubegrænset, har Landsdommeren faaet Tid til at varetage en lang Række offentlige Hverv. I to Perioder har han været Medlem af Byraadet, valgt af det radikale Venstre. Endvidere er Landsdommer la Cour Formand for Skolekommissionen, Formand for Viborg radikale Venstreforening, 1. Viceformand for Danmarks Naturfredningsforening, Formand for Viborg Musikforening, Formand for Folkelig Universitetsforening, Formand for Naturfredningskomitéen for Viborg og Omegn og Formand for Skovgaard-Museet. I alle disse Hverv har Landsdommer la Cour gjort et Arbejde, der har været til Gavn for Viborg og været med til at fæstne dens Ry udadtil.

I Anledning af Fødselsdagen har vi aflagt Besøg hos Landsdommer la Cour, der om Tiden her i Viborg bl. a. fortæller:

— Jeg kom her til Viborg som Landsdommer i 1920, umiddelbart efter at Retsreformen var gennemført, jeg har saaledes været med i hele Retsudviklingen, der har fundet Sted siden Ændringen i 1919. Det har været meget interessant at være med i Udviklingen af den mundtlige Procedure og Befolkningens Deltagelse i Retsplejen gennem Nævningeinstitutionen og Domsmandsinstitutionen, Ting, der har haft min fulde Tilslutning.

— Har De givet Dem af med noget litterært Arbejde?

— Det, jeg selv regner for det betydeligste, er Afhandlingen „Viborg Landsting“ i „Viborg Købstads Historie“. Det er egentlig den første samlede Afhandling om den Retspleje, der er udøvet her i Viborg gennem Tiderne.

Fra Landsretten drejes Samtalen ind paa et Emne, der i endnu højere Grad har Befolkningens Interesse, nemlig Byraadets Arbejde.

Da der skulde være Byraadsvalg i 1925, fortsætter Landsdommeren, blev jeg af Viborg radikale Venstreforenings Formand, Magister Hansen, opfordret til at lade mig opstille. Det indvilgede jeg i og blev valgt, hvorefter jeg var Medlem af Byraadet i to Perioder. Allerede i den første Periode blev jeg Medlem af Skolekommissionen.

— Var De glad for Arbejdet i Byraadet?

— Byraadsarbejdet interesserede mig meget. Jeg synes, man der faar mere Førstehaandskendskab til saa mange Forhold. Jeg stod jo egentlig alene, tilføjer Landsdommeren med et lille Smil, men var dog i noget Samarbejde.

— Hvorledes ser De paa Byraadsarbejdet som Helhed?

— Byraadsarbejdet maa ikke ses paa for kort Sigt, og der maa ikke udelukkende lægges Vægt paa det økonomiske. Der skal ogsaa sørges for, at de kommunale Opgaver varetages.

Samtidig med Byraadsarbejdet kommer vi til at tale om Viborg radikale Venstreforening, hvis Formand Landsdommer la Cour har været siden 1935, da Magister Hansen trak sig tilbage fra denne Post.

Med særlig Glæde omtaler Landsdommeren ogsaa sit Arbejde med Skovgaard-Museet, hvor det i Løbet af faa Aar er lykkedes at samle meget værdifulde Ting af Kunstner-Slægten Skovgaards Værker og Udkast.

Landsdommer la Cours Interesse for Naturfredningen er kendt i store Kredse.

— Hvorledes begyndte dette Arbejde, spørger vi.

— Hele Arbejdet for Naturfredning i Jylland startede egentlig her i Viborg. Fru Landsarkivar Saxild havde i Tønder hørt Kunstmaler Struckmann tale om Naturfredning. Foredraget vakte hendes Interesse, og hun fik ham derfor til at tale i Folkelig Universitetsforening her i Byen. Dette Foredrag gav Stødet til et Møde om Naturfredning, og i Februar 1926 blev den første jydsk Naturfredningskomité nedsat her i Viborg med mig som Formand, og kort efter kom jeg med i Arbejdet i Hovedbestyrelsen for Danmarks Naturfredningsforening.

— Der har i den sidste Tid været nogen Strid om Naturfredningen.

(Fortsættes Side 8)

GENERALFORSAMLINGEN DEN 30. JUNI 1942

Slægtsforeningens ordinære Generalforsamling afholdes den 30. Juni 1942 i „Slotsgaarden“ ved Frederiksberg Have. Der var mødt ca. 20 Medlemmer, herunder af Bestyrelsen Sekretæren, Fuldmægtig Jacob la Cour, Fru E. la Cour Overgaard, Ingeniør K. A. la Cour, og Fru Aage la Cour, medens Bestyrelsens Formand, Dr. phil. Vilh. la Cour og Kassereren, Ingeniør P. E. de la Cour samt Fru Marguerite Rasmussen var forhindret i at deltage.

Sekretæren bød paa Formandens Vegne Forsamlingen velkommen og oplyste, at Formanden havde bedt ham om at lede Generalforsamlingen.

Sekretæren konstaterede til Indledning, at Generalforsamlingen var lovlig indkaldt ved Meddelelse til Medlemmerne med det i Vedtægterne fastsatte Varsel, og gik derefter over til Dagsordenen.

Punkt 1: Bestyrelsens Beretning. — Sekretæren udtalte herom følgende:

Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar adskiller sig ikke meget fra de tidligere Aar. — Bestyrelsen sendte i Decbr. 41 paa Foreningens Vegne en Adresse til vor Formand, Dr. phil. Vilh. la Cour, i Anledning af den ham overgaaede Hæftestraf. Adressens Ordlyd er gengivet i det for 14 Dage siden udsendte Nummer af Foreningens Meddelelser.

Den 12. Januar 1942 afholdt Foreningen et Medlemsmøde, der var besøgt af ca. 50 Deltagere. — Ved denne Lejlighed holdt Formanden sit Foredrag: „Med Lov skal Land bygges“, som senere blev holdt ved et stort Antal Møder forskellige Steder i Landet.

Iøvrigt har Bestyrelsen beskæftiget sig med at løse den Opgave, som stilledes den ved sidste Generalforsamling. Som det vil mindes, blev det ved denne Lejlighed paalagt Bestyrelsen at arbejde videre med Planen om et Slægtshjem og at udarbejde et Forslag til denne Generalforsamling.

Dette har naturligvis givet Anledning til mange Overvejelser, og disse er resulteret i det Forslag, som skal behandles under et senere Punkt paa Dagsordenen.

Som sædvanlig har Bestyrelsen dernæst udsendt et Nummer af Foreningens Meddelelser. — Vi har atter denne Gang udsendt det i et stort Format — 12 Sider — idet vi mener, at Udsendelsen af et saadant Blad stadig er et værdifuldt Bindeled mellem Slægtens Medlemmer. Bekostningen ved Bla-

det er ikke helt lille, men under H. t. Bladets Betydning har man fundet det forsvarligt at afholde Udgifterne ved Udsendelsen.

Foreningens Medlemstal er omtrent uforandret fra sidste Aar. Der har været en Tilgang paa 3 Medlemmer og en Afgang paa 2 Medlemmer, saaledes at der nu er 73 Medlemmer af Foreningen.

Beretningen gav ikke Anledning til Diskussion.

Pkt. 2: Fremlæggelse af Regnskabet. — I Kassererens Forfald foretog Sekretæren Regnskabsaflæggelsen. — Efter at Regnskabet var gennemgaaet, stilledes der fra Forsamlingen forskellige Spørgsmaal angaaende Anbringelsen af Foreningens Formue. Disse Spørgsmaal besvaredes af Sekretæren. Herefter godkendtes Regnskabet.

Pkt. 3: Valg af Bestyrelsesmedlemmer. — Efter Tur afgik Fru E. la Cour Overgaard, Fru Marguerite Rasmussen og Fuldmægtig Jacob la Cour. — Alle genvalgtes.

Pkt. 4: Valg af Suppleant til Bestyrelsen. — Fuldmægtig Henrik la Cour, der afgik efter Tur, genvalgtes.

Pkt. 5: Valg af Revisor. — Landsdommer Albert la Cour, der afgik efter Tur, genvalgtes.

Pkt. 6: Fremsættelse af Forslag fra Bestyrelsen til Ændring af Foreningens Vedtægter. —

Sekretæren redegjorde for Bestyrelsens Forslag, der fandtes gengivet i det den 15. Juni 1942 udsendte Nummer af Foreningens Meddelelser. — Efter at Forslaget var oplæst meddelte Sekretæren, at Bestyrelsens væsentligste Motiv til at søge den foreslaaede Ændring gennemført er, at det efter Bestyrelsens Opfattelse er nødvendigt at skabe et levende Centrum for Slægtsforeningen, hvis den skal reddes fra Undergang som Følge af manglende Interesse fra Medlemmernes Side. Bestyrelsen mener ikke, at en Forening af denne Art kan bestaa ud i Fremtiden, naar den kun een Gang om Aaret træder i Funktion, men iøvrigt er passiv. Heller ikke Udsigten til at kunne uddele Legater synes at kunne bevare Interessen for Foreningen, idet der endnu vil gaa mange Aar inden en Uddeling kan finde Sted i Henhold til de nugældende Vedtægter, og Uddelingen vil, naar den paabegyndes, endda ikke kunne andrage meget over 1000 Kr. aarlig. — Man mener derfor, at Slægtsforeningen maa søge at skabe en permanent Institution til Varetagelse af Foreningens Formaal, og man har fundet at dette bedst kan ske, hvis For-

eningen erhverver en fast Ejendom i København og — saa snart Økonomien tillader det — opretter et Slægtshjem. Bestyrelsen er dog ganske klar over, at Forholdene paa Ejendomsmarkedet i Øjeblikket gør det meget vanskeligt eller umuligt at foretage et forsvarligt Køb. Men selv om man saaledes maa finde sig i at vente hermed til Forholdene har ændret sig, vil det dog efter Bestyrelsens Opfattelse være af stor Betydning, at Vedtægterne allerede nu ændres paa en saadan Maade, at Købet kan gennemføres saa snart en gunstig Lejlighed byder sig. Det maa herved erindres, at det for at ændre Vedtægterne kræves, at Ændringsforslaget vedtages paa to efter hinanden følgende ordinære Generalforsamlinger, hvorfor Ændringsforslaget, som nu fremsættes, tidligst kan være gyldigt vedtaget i 1943.

Der har, som det fremgaar af det for nylig udsendte Nummer af Foreningens Meddelelser, fra forskellige Sider lydt advarende Røster mod Planens Gennemførelse. Bestyrelsen ønsker at ogsaa disse Synspunkter kommer klart frem under Drøftelsen, idet det paa ingen Maade er Hensigten at søge Ændringen drevet igennem, saafremt en væsentlig Del af Foreningens Medlemmer er imod den. — Bestyrelsen har derfor besluttet, at den inden næste Aars Generalforsamling vil udsende Spørgekort til alle Foreningens Medlemmer, for gennem disses Svar at faa en virkelig Orientering om Medlemmernes Stilling til Forslaget. — Der er naturligvis ikke Tale om en Afstemning i egentlig Forstand, da Vedtægterne ikke indeholder Hjemmel for en saadan Fremgangsmaade; men Bestyrelsen vil lade Udfaldet af de Svar, som indkommer, være afgørende for om Forslaget skal fremsættes til endelig Vedtagelse paa næste Generalforsamling.

Efter Sekretærens Redegørelse for Forslaget havde en Række Talere Ordet. — Imod Forslaget udtalte Direktør Henri D. de la Cour og Proprietær Aage la Cour sig. — Fuldmægtig Henrik la Cour vilde foretrække, at der i Stedet for en egentlig Beboelsesejendom søgtes erhvervet en større Villa. — Sekretæren oplyste, at dette naturligvis kunde overvejes og at den foreslaaede Formulering af Vedtægtsændringen ogsaa aabnede Mulighed for at vælge en saadan Ejendom. — Borgerrepræsentant Fru E. la Cour Overgaard og Direktør O. la Cour, Nykøbing, anbefalede Forslaget.

Paa en Række Forespørgsler om forskellige Enkeltheder blev Svar givet af Sekretæren, som i Anledning af de faldne Udtalelser pointerede, at Forslaget ikke drejer sig om, hvorvidt der straks

skal købes en Ejendom, men alene om en Ændring af Vedtægterne, som muliggør, at man ved passende Lejlighed, antagelig først efter Krigens Ophør, har Hjemmel til at anvende en Del af Foreningens Midler til Køb af en Ejendom. —

Efter at den langvarige Diskussion var afsluttet begæredes skriftlig Afstemning. — Sekretæren bad Direktør Henri D. de la Cour og Ingeniør K. A. la Cour om at bistaa ved Afstemningen, og at kontrollere Resultatet.

Der var til Stede ved Generalforsamlingen 17 stemmeberettigede, af hvilke een fremlagde Fuldmagt til at stemme for et ikke tilstedeværende Medlem. Fuldmagten godkendtes af Sekretæren. — Der uddeltes herefter 18 Stemmesedler, som alle tilbagesendtes. Ved Gennemgangen af Stemmesedlerne viste det sig, at 13 stemte for Forslaget, 3 imod, medens 2 var blanke.

Sekretæren meddelte Resultatet af Afstemningen og erklærede Forslaget for vedtaget i denne Omgang.

Pkt. 7: Eventuelt. — Ingen ønskede Ordet under Dagsordenens sidste Punkt.

Generalforsamlingen hævedes derefter og efterfulgtes af fælles Kaffe bord.

Afstemning om Forslaget om Slægtshjemmet m. v.

Bestyrelsen beder Medlemmerne om at tilbagesende vedlagte Brevkort i udfyldt Stand.

Som det fremgaar af Referatet af Generalforsamlingen i 1942 har Bestyrelsen besluttet at søge Orientering om Medlemmernes Stilling til det fremsatte Forslag om Ændring af Foreningens Vedtægter. — Bestyrelsen har skønnet dette paakrævet, fordi Forslagets Gennemførelse vil kunne faa vidtgaaende Virkninger for Foreningen, og fordi Besøget paa Generalforsamlingerne jo desværre normalt er saa ringe, at man ikke har Sikkerhed for, at Opfattelsen hos de fremmødte Medlemmer stemmer overens med hvad Flertallet af Medlemmerne mener. — Ganske vist maa de Medlemmer, der udeliver fra en Generalforsamling jo i Almindelighed finde sig i, hvad de fremmødte vedtager, men Bestyrelsen har — som det ogsaa er fremhævet i Diskussionen om Forslaget — et betydeligt Ansvar, hvis Forslaget gennemføres alene i Kraft af, at kun et ringe Antal Medlemmer udover selve Bestyrelsen møder frem og vedtager det. — Der er imidlertid ikke Tale om nogen vedtægtsmæssig Afstemning, hvorfor der ikke er knyttet nogen ved-

tægtsmæssig Virkning til dens Resultat, men — som allerede oplyst — vil Bestyrelsen lade Forslagets Fremsættelse paa den forestaaende Generalforsamling være afhængig af Afstemningens Udfald. *Bestyrelsen beder derfor alle Medlemmer om saa hurtigt som muligt at give deres Mening om Forslaget til Kende ved Udfyldelse og Tilbagesendelse af det i nærværende „Meddelelse“ indlagte Brevkort.*

— For at faa Betydning maa Brevkortet være Bestyrelsen i Hænde *senest den 29. Juni d. A.*

Forslagets Tekst findes gengivet i det i Fjor udsendte Nummer af „Meddelelserne“ (Nr. 24). — Medlemmer, som ikke er i Besiddelse af et Eksempplar af dette Nummer, vil ved Henvendelse til Foreningens Sekretær kunne faa tilsendt et saadant saa længe Oplag haves.

SLÆGTSMINDER

Gamle Skærsømindes.

I Foraaret 1909 nedskrev Oberstinde Charlotte la Cour (Slægten la Cour: C2) paa Opfordring af en Brodersøn (D6) sine Barn- domserindringer fra Skærsø. Da saa mange Slægtsminder knytter sig til dette Sted, giver vi her det meste af Manuskriptet.

Først skulde Du vel have et lille Billede af det Hjem, hvori vi voksede op. Et Par sjældne Forældre¹⁾ havde Gud skænket os, og en dejlig Plet paa Jorden var *Skærsø*, hvor vi først saa Lyset. Den gamle Hovedbygning kan vel ikke i mange Retninger maale sig med den nuværende; men for min Tanke staar den dog saa smuk, med sit ualmindelig høje, røde Teglstenstag og med en klippet, grøn Hæk over for den meget høje Stentrappe, der førte fra Gaarden op til Boligen. Der var Kælder under en stor Del af Huset, saa der var en høj Sokkel til Gaardsiden. Og højt til Loftet var der inde i Stuerne. Hovedbygningen havde oprindelig bestaaet af fire sammenbyggede Længer, hvoraf der endnu stod 1½ Længe, da jeg var lille. Den mod Øst og Syd var reven ned. Hele Hovedbygningen laa jo en 3 Alen højere end den nuværende. Grotten til venstre i Haven viser, hvor meget det gamle Stuehus laa højere end det nuværende.

Ved Udgravninger fandtes der Tegn paa, at det flere Gange havde været ombygget og brændt af. Der fortælles, at det oprindelige *Skærsø* har været en gammel Røverborg, at at Sørøverne ugenert kunde sejle ind og ud fra Kattegat til Gaarden, der den Gang helt var omgivet af Sø. De dybe Grøfter over til Frederikkesminde har nok tidligere haft Udløb til Havet. Endnu da Fader kom til *Skærsø*²⁾, var der saa vidt Sø, at man f. Eks. sejlede ud til *Kyholm*, en Have, der ligger 4—500 Alen bag Laden. Nu er der Eng dør, hvor Søen var.

Da vi ældste Børn var smaa, stod den Have i sin skønneste Pragt. Nattergalen havde Bolig derude, og naar vi havde Fremmede hjemme om Sommeren, og der var spist til Aften, var det en yndet Spadseretur at gaa ud til *Kyholm* for at høre den dejlige, lille Fugl slaa sine melodiske Triller. Vi Børn blev da ogsaa sendt i Forvejen for at løbe tilbage og melde de voksne, at nu var Nattergalen begyndt at slaa.

Som sagt, *Kyholm* var den Gang i sin Glans. Over en buet Naturbro gik man derud. Først var der en Allé af dejlige, lambertske Nøddetræer, hvor den sluttede, førte Vejen videre mellem Ribs- og Stikkelsbærbuske og endte med en lille Ophøjning, beplantet med en tilklippet Labyrintgang af Bøg, og i Midten af den laa et Lindelysthus med Bænke, hvor vi tog Sæde og nød Nattergalens Sang i den dejlige, friske Sommeraftenluft. Det første, jeg kan mindes, groede der Humle til begge Sider i Haven, saa langt Nøddealléen gik. Nattergalen har rimeligvis haft sin Bolig i et Vildnis af Slyngplanter, der som en Væg gik tværs over Haven, hvor Nøddealléen endte. Senere blev der i Stedet for Humle plantet Kommen.

I de senere Aar, vi boede paa *Jærgaarden*³⁾, havde Fader en Forvalter (*Worm* lidt af vor Slægt⁴⁾), der bestyrede *Skærsø* — det vil sige, Fader var ligefuldt ofte derude. En Dag kommer de til at tale om Kommenen paa *Kyholm*, og *Worm* ytrede da, at alle de Nøddetræer skyggede saa meget, at Planterne vilde gro anderledes, hvis Træerne blev fældede. Dette gav Fader ham Ret i, men tænkte dog ikke paa, at de skulde hugges om; men om Forladelse, næste Gang, da Fader kom til *Skærsø*, var hele den dejlige Allé fældet. Nattergalen kom aldrig mere tilbage, og dermed tabte

¹⁾ Lauritz Ulrik la Cour (B 3), 1802—75, og Ellen Kirstine Poulsen, 1809—75.

²⁾ 1825.

³⁾ Maj 1848—Maj 1852.

⁴⁾ Om *Worm*ernes Forbindelse med Slægten, se Slægtsbogen S. 94.

Kyholm sin Glans. Nu staar der kun nogle Rester af de halvt udgaaede, klippede Bøgehække og Resten af Lysthuset, der heller ikke har været passet, og ingen valfarter mere dertil.

Humlens Tid var ogsaa omtrent dermed forbi. Jeg mindes, hvor glade vi som Børn var, naar Gartneren havde skaaret Humlen ned, og den var bragt hjem for at plukkes. Det var nemlig en hel Højtid for os alle, naar vi skulde pille Humle. I Mørkningen blev der ryddet til Side i Spisestuen og Humlen indbragt i et Hjørne, hvor Gartneren stod og skar Humleranker af til alle os, der pillede. Et stort Kar var anbragt midt paa Gulvet, og til Stede var Fader, Moder, Lærerinden, Forvalteren, Husjomfruen og vi Børn, og nu gik det paa Omgang med at fortælle Historier, det var en fornøjelig Aften, og Moder havde altid et eller andet at traktere med. Ja, saadan havde Efteraaret jo hele Tiden noget interessant at byde os Smaabørn.

Vi havde den Gang 800 spanske Faar. Til at passe dem havde vi en Schäfer, en anden Mand og to Schäferhunde. De var nemlig delte i to Flokke. Det var et skønt Syn at se, naar Faarene om Aftenen kom igennem Gaarden fra Heden for at foldes om Natten paa lidt frodigere Jord ude i Kæret. Hele den lange Gyde var da fyldt med Faar, saa langt som man kunde se.

Før den store Faareklipping skulde foregaa, blev Faarene først skyllet og vasket. For Enden af Jens Raskes Hus blev Gyden spærret med et Led, naar Faarene kom hjem om Aftenen; der blev de taget, og Stykke for Stykke kom de paa Hovedet i Dammen, og under stærk Brægen svømmede de over til den Side af Dammen, hvor der ingen Skrænt var. Næste Dag blev de vaskede i Draaby Sø. Naar de saa var bleven tørre, var der almindelig Faareklipping i den store Lade, hvor Koner fra de nærmeste Landsbyer var lejet til Klippingen. Loen var fyldt med Borde fra den ene Ende til den anden, og Side om Side stod Koner med et bundet Faar, der blev klippet. Ulden blev paa store Vogne kørt til Greis Klædefabrik for at sælges.

Saa var der de store Efteraars-Slagtninger, der ogsaa interesserede os, og Lysestøbningen, da Moder støbte Lys til hele Aaret paa en Dag. Der var fine, tykke Lys, daglige Lys, Lys til Folkestuen, Lysestumper og Praaser. Med Forarbejdet dertil var vi gerne alle beskæftigede før Dagen kom, idet vi paa lange Pinde lavede Væger til Lysene. Stenolie og Lamper kendtes den Gang ikke, saa lidt som Tændstikker — i hvert Fald ikke paa Landet. Vi Børn lavede noget, der hed Fidibusser, som Fader brugte, naar han skulde have sin Pibe tændt,

ellers slog han med Flintesten Ild i noget Fyrsvamp.

Jørgen⁵⁾ og jeg var næsten altid sammen, vi kunde godt lege med hinanden, begge var vi livlige og lidt iltre, og selv om der stundom kunde komme en Kurre paa Traaden, saa var vi alligevel snart gode Venner igen. Vi har vel nok stødt nogle Kanter af hinanden; men derfor tror jeg ogsaa, at vor Kærlighed til hinanden var større end almindeligt.

Jeg mindes, hvordan vi tit sad ved Siden af hinanden paa Forhøjningen i Spisestuen og talte sammen i Mørkningen. Fader kom ogsaa ofte ind ved den Tid og underholdt os, idet han enten lærte os Lege, eller han tog os op i Sofaen, hvor vi fik hans Lommekam og med den skiftevis fik Lov til at frisere ham, noget, han godt kunde lide. Derefter tog han os paa sit Skød og fortalte os Historier eller sang sine smaa, fornøjelige Viser for os, som ret var os en Fryd. Jørgen fik mig senere en Gang til at diktere sig nogle af de Viser, som Fader i de Aar sang for os.

Forøvrigt følte Jørgen sig i Drengaaarene ingenlunde som en lille Forvalter paa Gaarden. Det var noget af det sidste, Fader vilde være med til at give sine Børn Nykker om, at de var noget; han havde den gammeldags Maade at opdrage paa og kunde godt sige, naar vi kom med en Bemærkning: „Børn snakker ikke under Bordet!“

Naar Fader barberede sig, holdt jeg meget af at se til, og da jeg bildte mig ind, at Fader skulde ud at køre, spurgte jeg ofte: „Hvor skal Fader hen i Dag?“ Saa fik jeg flere Gange det Svar: „Jeg skal til Lande-Pommern at skyde Spurve; vil du med at samle op?“ Eller han svarede: „Hvis nogen spørger Dig om det, kan Du sige, Du ved det ikke“. Det var naturligvis for at give min Nysgerrighed et lille Knæk; men mærkværdig nok var jeg i den Retning temmelig tungnem.

Fader var en dygtig L'hombrespiller, og da vi blev saa store, at vi maatte være lidt oppe om Aftenen, saa morede det ham at lære os Børn at spille Kort, men især L'hombre, hvilket Spil vi holdt meget af. Vi blev temmelig drevne i det og næsten forfaldne dertil, saa Jørgen og jeg ofte spillede L'hombre „en deux“ med Stolene, selv midt paa Dagen; vi tog da en af de røde Farver ud af Spillet. Ja, vi var den Gang saa drevne i det, at naar Fader havde L'hombreselskab, og der var nogle mindre dygtige Spillere, kunde vi, der fik Lov at se til, undertiden se, naar der blev gjort en eller anden Bommert.

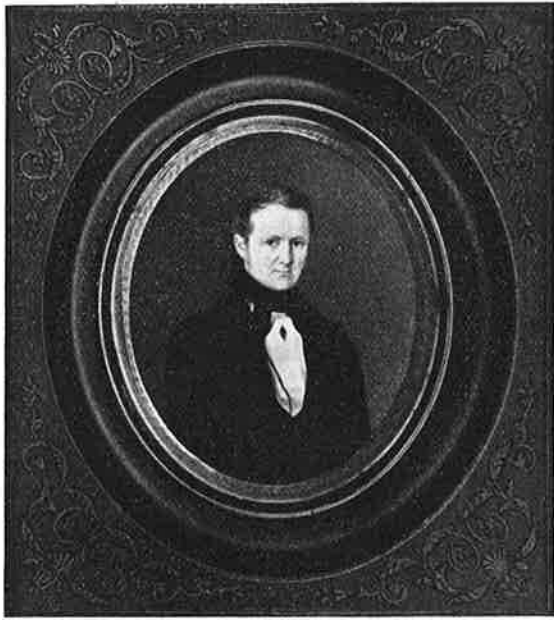
⁵⁾ Jørgen Carl la Cour (C 3), 1838—98.

Til Moders Efteraarsarbejder hørte at brygge Mjød, som smagte dejligt. Hun lavede ogsaa i flere Aar Champagne eller Stikkelsbærvin, som en Købmand fra København antog for virkelig Champagne. Om Efteraaret blev der lavet Kartoffelmel til hele Aaret. Kartofflerne blev revne over et Kar med Vand; naar det revne var tilstrækkelig skyllet, blev det siet og derefter lagt paa store Bordplader og tilsidst tørret ude i Haven.

Det hændte, at vi ældste Børn undertiden blev præsenteret for fremmede, og af og til sagde de da,

Fred. Han fik da lagt Stengulv over hele Kirken, saa man ikke mere kan komme ned i Begravelserne.

Bemeldte *Falk Gjõe*⁷⁾ er en bekendt Personlighed. Hans Fader, Mogens Gjõe⁸⁾, sagdes den Gang at være den rigeste Mand i Landet paa Børn og Gods. Jeg mindes ikke, hvilken Konge Falk Gjõe levede under⁹⁾; men fra Dronningens Hjemland kom nok en dygtig Fægtemester¹⁰⁾ til Hovedstaden og udfordrede Adelsmændene til at fægte med sig. Flere Riddere var fremme, men blev overvundne. Kongen var meget ked deraf og spurgte

Lauritz Ulrik og Ellen Kirstine la Cour.
Miniaturer, malet i Maj 1844 af ukendt Kunstner.

naar Jørgen kom: „Naa, saa dør har vi Stamherren!“ Skærso har jo en Gang været et Stamhus⁶⁾ og har tilhørt forskellige Adelslægter: Gjørerne, Krabberne, Gluderne og Benzonerne, og i Draaby Kirke findes flere adelige Begravelser, hvor vi som Børn enkelte Gange var nede. I Falk Gjøes Begravelse har jeg set ham og hans Frue balsamerede. Disse Besøg hos de Døde fik imidlertid en brat Ende. En Dag var vi Børn med en Gæst oppe i Draaby, for at den fremmede skulde se Kirken. Degnen, Kastrup, der havde Nøglen til Kirken, skulde vise os rundt. Vi var da nede i en af Begravelserne, og der tog Kastrup et lille Barnehoved, gik op med det og trillede det hen ad Kirkegulvet. Den Opførsel oprørte os Børn, og da vi kom hjem, fortalte vi Fader og Moder det. Fader blev vred over en saadan Raahed og sagde, at de Døde skulde have

sine Mænd, om de ikke kunde nævne ham en dygtig Fægtemester her i Landet, der kunde overvinde den fremmede. Der blev da svaret, at hvis Falk Gjõe paa Skærso i Jylland ikke kunde, saa kendte de ingen. Kongen fik Bud efter Falk Gjõe, der nok havde en Kæmpeskikkelse, og fik lavet en Klædning til ham, der var tröklet med Fjer. Han fik Ordre til, at han ikke skulde slaa rigtig løs, før han fik et Tegn. Da Kongen og Dronningen nu sad paa Tribunen for at se paa Ridderspillet, gav den fremmede Fægtemester Falk Gjõe nogle Hug, og Dronningen udbryder: „Nu begynder nok Fjere at ryge af din Falk!“ I det samme gav Kongen Tegnet til Falk Gjõe, og det varede da ikke mange Minutter, før den fremmede Fægtemester var over-

⁶⁾ Oprettet 10. April 1722, nedlagt 1806.

⁷⁾ Falk Falkesen Gjõe, d. 1594.

⁸⁾ Urigtigt. Faderen var Falk Mogensen Gjõe, død 1554.

⁹⁾ Kong Christian IV.

¹⁰⁾ Et andet Sagn taler om „en engelsk Ridder“.

vundet. Da Dronningen triumferende havde pralet af sin Landsmand, var Kongen glad ved at have fundet hans Overmand, og han spurgte da Falk Gjøe, hvad han ønskede som Løn; men denne havde ingen Ønsker og vilde intet have derfor. Imidlertid trængte Kongen ind paa ham, han *skulde* forlange noget. Falk Gjøe siger da: „Ja, hvis Deres Majestæt endelig vil give mig noget, saa ønsker jeg mig en ny Lade paa Skærso“. Og Laden fik han¹¹⁾. Tømmeret til den blev hugget paa Holmen i København. Da Klitgaard¹²⁾ og hans Hustru ved Kortspil havde spillet Fredskoven bort, gik Laden samme Vej; men den var bygget saa ekstra og af saa godt Materiale, at man af og til maatte benytte Krudt for at sprænge Stenene fra hinanden. Af dens Materiale sagde Fader, var der bygget to Lader, en paa Kvelstrup og en i Elsegaard. Der var som sagt heller ingen Lade paa Skærso, da Fader købte den.

Fra Slægtens Virkefelt

(Fortsat fra Side 2)

— Ja, med Hensyn til det stadig aktuelle Spørgsmaal, Hedefredning, har jeg for et Par Aar siden i Hedeselskabets Tidsskrift skrevet en Artikel om Heden og Naturfredningen. I denne Artikel angives de Hensyn af landskabelig, naturvidenskabelig og historisk Art, hvormed Kravet om Fredning af visse Hedeomraader begrundes. De Retningslinier, som jeg fremsætter i den Artikel, vandt saa vidt jeg kunde forstaa, almindelig Tilslutning, og dem mener jeg stadig, man maa følge.

— Der er jo iøvrigt naaet meget m. H. t. Naturfredning.

— Det er der, baade her paa Egnen og rundt i Jylland. Her paa Egnen er den største Fredning jo den ved Hald. Den bliver nu forhaabentlig snart gennemført efter de fra først af af Fredningsforeningen anlagte Retningslinier!

— Jeg har, slutter Landsdommeren Samtalen, følt mig godt tilpas her i Byen, og jeg har været glad for at tage Del i dens Liv. Ligesom det var mig en særlig Glæde at lede Hjemstavnstævnet, der afholdtes her i 1929.

¹¹⁾ Laden bar Aarstallet 1592.

¹²⁾ Jens Klitgaard til Bangsbo (død 1843) havde 1812 købt Skærso, som 1823 for resterende Skatter tildømtes Den kgl. Kasse, hvorfra Ejendommen 1825 ved Auktion gik over paa L. U. la Cours Hænder.

Paa Fødselsdagen den 15. vil Landsdommer la Cour være sammen med Hovedbestyrelsen for Danmarks Naturfredningsforening. Lørdag Aften har Viborg radikale Venstreforening besluttet at hylde Landsdommer la Cour ved en lille Fest.

o—r.

DØDSFALD

Driftsleder Wagner la Cour.

Den 10. Juni 1943 afgik Driftsleder Wagner la Cour, Pindstrup, ved Døden i en Alder af kun 28 Aar. — Den Afdøde havde i en lang Aarrække lidt af en alvorlig Sygdom, som dog i Perioder tillod ham at varetage sin Stilling i Faderen, Direktør Johs. F. la Cours store Virksomhed i Pindstrup. — Han gik med stor Interesse op i sit Arbejde og var meget afholdt af de mange Mennesker, som han herigennem kom i Forbindelse med. Han efterlader sig Hustru, født Margrethe Faurschou.

Mindre Meddelelser

Forfatteren Paul la Cour udsendte i 1942 paa Gyldendal „Mellem Sværdene. Digte i Udvalg“. Det er Grundstammen i hans Digtsamlinger fra „Den tredie Dag“ (1928) til „De hundrede Somre“ (1940), og Bogen modtoges med megen Anerkendelse af Kritikken.

*

Ved Hundredaarsjubilæet den 13. August 1942 for den kgl. Anordning om Indførelse af Sogneraad udsendte fhv. Akademikasserer L. F. la Cour et stateligt Værk: „Sogneraad og Amtsraad. Et Bidrag til den danske Landkommunalforvaltnings Historie“ (G. E. C. Gad).

*

Den 22. Febr. 1942 arresteredes Dr. phil. Vilh. la Cour. Han udleveredes 24. Febr. til tysk Krigsret, hvorfra han atter 5. Marts overførtes til dansk Domstol. Ved Byretten idømtes han 13. Maj 4 Maaneders Hæfte. Dommen appelleredes samme Dag af Justitsministeriet til Højesteret, som 25. Juni forhøjede Straffen til 7. Maaneders Fængsel. Løsladelsen fandt Sted 10. Novbr., hvorpaa Dr. la Cour interneredes paa Vallø indtil 15. April 1943.

Paa Grund af ovennævnte Straffedom af 12. Maj 1942 og en forudgaaende af 31. Juli 1941 (80 Dages Hæfte) afskedigedes Dr. la Cour ved kgl. Resolution af 16. Juni 1942 som Lektor ved Birkerød Statsskole i Henhold til Bestemmelserne i Statstjenestemandslovens § 18, jfr. § 61.

Under Straffetiden 1941 udsendte Dr. la Cour Bogen „Historikeren og Sønderjylland“ I, i Januar 1942 Piëcen „Med Lov skal Land bygges“ og under Internatet paa Vallø Bogen „Mellem Brødre. Dansk-norske Problemer i det 18. Aarhundredes Helstat“.

Af Helbredshensyn maatte Fru **Ellen la Cour Overgaard** sidste Efteraar nedlægge sit Hverv som Formand for Danske Kvinders Beredskab, og paa et Kvindekomitémøde den 16. Oktober udnævntes hun til Organisationens Æresmedlem, samtidig med at den nye Formand tiltraadte. Den 21. November modtog Fru la Cour Overgaard som Paaskønnelse for sit store Arbejde i Beredskabets Tjeneste den kgl. Belønningsmedalje i Guld med Krone, og desuden fra Kvindekomitéen et smukt Billede i Sølvramme af D. K. B.'s Protektrice, Hds. kgl. Højhed Kronprinsesse Ingrid. Som Repræsentant for Dansk Luftværnsforening overrakte Hofjægermester Foss hende en Sølvskaal. „Berlingske Tidende“ skrev i denne Anledning under Overskriften „Vel fortjent!“:

„Meddelelsen om, at den afgaaede Landsformand for D. K. B., Fru la Cour Overgaard, har faaet den kgl. Belønningsmedalje i Guld med Krone vil vække Tilfredshed og Glæde. For det første, fordi der hermed er givet D. K. B. en Placering, som viser, hvilken Betydning man nu tillægger denne Organisation fra officiel Side. Forbi er forbi — ellers kunde der siges en Del om de Vanskeligheder, D. K. B. havde at kæmpe med i Begyndelsen, netop fordi der mangede Forstaaelse for Lotterne fra ledende Side. Og her var det Fru Overgaard, der brød Vejen frem gennem Besvær-

lighederné, og som mange Gange maatte tage paa sin Kappe, hvad hun i Virkeligheden var uden Skyld i. Men hun gjorde det uden Snak til højre og venstre, hun førte Sagen frem igennem de første trælse Tider, og hun gik, da hun syntes, at hendes Kræfter var for smaa til, at D. K. B. kunde være tjent med at have hende som Formand længere. Det er et Udslag af Pligtfølelse og Offervilje, som sandelig fortjener Paaskønnelse. Heldigvis er Fru Overgaard ikke med sin Afgang som Formand ude af D. K. B.-Arbejdet. Som Æresmedlem af den øverste Kvindekomité fortsætter hun at følge den Sag, der har hendes Hjerte, og som vil kunne drage megen Nytte af hendes kloge Besindighed og lange Erfaring.

b e n e.“

I April 1943 fik Fru la Cour Overgaard gennem det finske Gesandtskab i København tilstillet Lotta Svärds Fortjenstkors i Sølv som en Paaskønnelse af hendes udmærkede dansk-finske Samarbejde paa Beredskabsomraadet.

Desværre tvang Helbredshensyn Fru Overgaard til at træde af Københavns Borgerrepræsentation ved Nyvalgene i Maj i Aar. Hun havde haft Sæde heri fra 1941.